

LIETUVOS RESPUBLIKOS LYGIŲ GALIMYBIŲ KONTROLIERIUS

SPRENDIMAS

DĖL GALIMOS DISKRIMINACIJOS LYTIES PAGRINDU MOTERIMS SUTEIKIANT NEMOKAMUS BILIETUS DALYVAUTI KONFERENCIJOJE „LOGIN“ TYRIMO

2019 m. vasario 8 d. Nr. (18)SN-223)SP-24
Vilnius

Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyboje (toliau – Tarnyba) 2018 m. gruodžio 7 d. buvo gautas pareiškėjo I. K. (Tarnybai asmens duomenys žinomi; toliau – Pareiškėjas) skundas dėl galimos diskriminacijos lyties pagrindu dėl nemokamų bilietų suteikimo moterims į konferenciją „LOGIN“ (toliau vadinama ir Konferencija). Pareiškėjas skunde nurodo, kad moterims siūlomi nemokami bilietai, o vyrai bilietus turi pirkti.

Susipažinus su interneto tinklalapyje www.login.lt pateikiama informacija apie bilietų kainas, nustatyta, kad technologijų Konferencijoje yra numatyta 300 specialių nemokamų kvietimų („Diversity Pass“), skirtų tik moterims, siekiant skatinti lyčių įvairovę technologijų ir inovacijos srityse. Pagal pateiktą informaciją nustatyta, kad asmenys, vykstančio išpardavimo („Flash Sale“) metu įsigiję bilietus „Standard Pass“ ir „Premium Pass“, nemokamai gauna ir „Diversity Pass“, kuri gali panaudoti tik moteris (vyrai negali pasinaudoti šiuo kvietimu).

Pažymėtina, kad, remiantis Lietuvos Respublikos moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 7 straipsnio 2 punkto nuostatomis, prekių pardavėjas, gamintojas ar paslaugų teikėjas, įgyvendindamas moterų ir vyrų lygias teises, privalo suteikdamas vartotojams informaciją apie gaminius prekes ir paslaugas arba jas reklamuodamas, užtikrinti, kad joje nebūtų išreiškiamas pažeminimas, paniekinimas arba teisių apribojimas ar privilegijų teikimas dėl asmens lyties bei formuojamos visuomenės nuostato, kad viena lytis pranašesnė už kitą. Remiantis Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 7 straipsnio 3 punkto nuostatomis, prekių pardavėjas, gamintojas ar paslaugų teikėjas, įgyvendindamas moterų ir vyrų lygias teises, privalo užtikrinti vienodas sąlygas įsigyti prekes ir paslaugas bei jomis naudotis nediskriminuojant asmenų dėl lyties, įskaitant mažiau palankų požiūrį į moteris dėl nėštumo ir gimdymo bei vaiko žindymo, išskyrus šio įstatymo 10 straipsnio 8 punkte nurodytą atvejį.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatymo 30 straipsnio 1 ir 2 dalimis, 2018 m. gruodžio 14 d. raštu Nr. (18)SN-223)S-760 Lietuvos Respublikos lygių galimybių

kontrolierė Agneta Skardžiuvienė (toliau – lygių galimybių kontrolierė) kreipėsi į konferenciją „LOGIN“ organizuojančios UAB „Login conferences“ (toliau – Bendrovė) vadovą bei paprašė motyvuotai pagrįsti ir paaiškinti, ar moterims yra (buvo) suteikiama 300 nemokamų bilietų į konferenciją „LOGIN“; jei taip – dėl kokių priežasčių; kuo remiantis buvo priimtas sprendimas suteikti 300 nemokamų bilietų moterims; ar taikant šią akciją taikomos kažkokios papildomos sąlygos; kieno iniciatyva ir kiek laiko ši akcija buvo (yra, bus) taikoma.

Lygių galimybių kontrolierė

n u s t a t ė:

2018 m. gruodžio 27 d. Tarnyboje gautame atsakyme Bendrovė patvirtino, kad visiems 2018 m. gruodžio 7–14 dienomis perkantiems Konferencijos „Standard Pass“ arba „Premium Pass“ bilietus buvo suteikiamas „Diversity Pass“ nemokamas bilietas, su kuriuo į renginį galės patekti išskirtinai moterys. Nemokamus „Diversity Pass“ bilietus gavo pirmieji trys šimtai Konferencijos bilietų pirkėjų.

Bendrovė paaiškino, kad, analizuodami kelerių paskutinių metų Konferencijos auditorijos statistiką bei tyrimus¹ pastebėjo, jog dalyvių vyrų procentas yra žymiai didesnis negu dalyvių moterų. Tai buvo impulsas, kuris paskatino pasidomėti lyčių lygybės padėtimi Lietuvos įmonėse, ypač informacinių technologijų ir technologijų sektoriuose. Bendrovė pastebėjo, kad čia vyrų skaičius taip pat dominuojantis. Bendrovė pripažįsta visų lygių teises, o „Diversity“ iniciatyva siekiama prisidėti prie jau vykstančių dialogų apie lyčių atskirties technologijų srityje mažinimą, neutralaus lyčių požiūriu darbo vertinimo ir vienodo atlyginimo principo įtvirtinimo, moterų integracijos į technologijų sritį, kuri globaliu požiūriu vis dar yra itin vyriška, skatinimo.

Bendrovė pabrėžė, kad pasaulinės renginių („Web Summit“, „Cannes Lions“ ir kiti) tendencijos rodo, jog tokios akcijos kaip nemokami arba pigesni bilietai moterims, siekiant didesnio moterų domėjimosi technologijų temomis, yra pozityviai vertinama praktika. Bendrovė, dovanodama nemokamus bilietus moterims, suteikia galimybę pačiam pirkėjui pasirinkti, ką ji arba jis nori pakviesti drauge į renginį – draugę, kolegę, seserį ar kitą moterį, kuriai pirkėjo /-os nuomone, Konferencijos turinys galėtų būti įdomus. Taip Bendrovė suteikia sprendimo teisę į bilieto pirkėjui /-ai.

¹ <https://2018.stateofeuropeantech.com/chapter/diversity-inclusion/article/weve-got-problem/>

Europos lyčių lygybės instituto (EIGE) prognozės² rodo, kad spartus lyčių atskirties mažinimas gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos studijose gali turėti itin reikšmingą poveikį Europos Sąjungos ekonomikai – skaičiuojama, kad iki 2050 m. bendrasis vidaus produktas vienam gyventojui papildomai išaugtų 3 procentais ir sukurtų 1,2 milijono papildomų darbo vietų. Lietuvoje 74 procentų merginų domisi karjeros technologijų srityje galimybėmis, 28 procentai iš jų įgyja su informacinių ir komunikacinių technologijomis susijusį išsilavinimą, 25 procentai baigusiujų pradeda dirbti šioje srityje, tačiau laikui bėgant net 41 procentas iš jų nusprendžia keisti karjerą.

2019 metais Konferencijoje planuojama skirti daugiau dėmesio moterų lygybės versle klausimams, tam parengtos atskiros pranešimų sesijos. Bendrovė siekia, kad ne mažiau 40 procentų Konferencijos pranešėjų būtų moterys. Taigi, „Diversity Pass“ akcija buvo tik dalis Bendrovės planuojamo tikslo įgyvendinimo Konferencijos metu.

Taikant „Diversity Pass“ akciją jokios papildomas sąlygos nebuvo taikomos – pirmiems trims šimtams pirkėjų „Diversity Pass“ bilietai buvo dovanojami.

Bendrovė pabrėžė, kad akcija buvo itin palankiai įvertinta įvairiuose Lietuvos versluose dirbančių moterų, ypač – informacinių technologijų srities atstovių.

Lygių galimybių kontrolierė

k o n s t a t u o j a:

Tyrimo metu buvo vertinama, ar Bendrovė, visiems 2018 m. gruodžio 7–14 dienomis perkantiems konferencijos „LOGIN“ bilietus suteikdama 300 nemokamų bilietų „Diversity Pass“, kuriais pasinaudoti gali tik moterys, nepažeidė Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 7 straipsnio 2 ir 3 punkto nuostatų, pagal kurias prekių pardavėjas, gamintojas ar paslaugų teikėjas, įgyvendindamas moterų ir vyrų lygias teises, suteikdamas vartotojams informaciją apie gaminius prekes ir paslaugas arba jas reklamuodamas, privalo užtikrinti, kad joje nebūtų išreiškiamas pažeminimas, paniekinimas arba teisių apribojimas ar privilegijų teikimas dėl asmens lyties bei formuojamos visuomenės nuostato, kad viena lytis pranašesnė už kitą; privalo užtikrinti vienodas sąlygas įsigyti prekes ir paslaugas bei jomis naudotis nediskriminuojant asmenų dėl lyties, įskaitant mažiau palankų požiūrį į moteris dėl nėštumo ir gimdymo bei vaiko žindymo, išskyrus šio įstatymo 10 straipsnio 8 punkte nurodytą atvejį.

² https://eige.europa.eu/sites/default/files/documents/lyciu_lygybes_ekonomine_nauda_es._kaip_lyciu_lygybe_stem_kr_ypciu_issilavinimo_srityje_skatina_ekonomikos_augima.pdf

Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos, kurios tikslas – saugoti pagrindines žmogaus teises, atitinkančias Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos garantuojamas teises, III antraštinėje dalyje, skirtoje lygybei, įtvirtintas lygybės prieš įstatymą principas (20 straipsnis), taip pat įtvirtintas bet kokios diskriminacijos draudimas, ypač dėl asmens lyties, rasės, odos spalvos, tautinės ar socialinės kilmės, genetinių bruožų, kalbos, religijos ar tikėjimo, politinių ar kitokių pažiūrų, priklausymo tautinei mažumai, turtinės padėties, gimimo, negalios, amžiaus, seksualinės orientacijos. Specifiškai 23 straipsnyje nustatomas moterų ir vyrų lygybės principas, pabrėžiama, kad visose srityse turi būti užtikrinta moterų ir vyrų lygybė, įskaitant priėmimą į darbą, darbą ir atlyginimą. Pagal Chartijos turinį darytina išvada, kad Europos Sąjungos institucijoje lyčių lygybei yra skiriamas ypatingas dėmesys.

2004 m. gruodžio 13 d. Tarybos direktyva 2004/113/EB įgyvendinamas vienodo požiūrio į moteris ir vyrus principas dėl galimybės naudotis prekėmis bei paslaugomis ir prekių tiekimo bei paslaugų teikimo, siekiama sukurti sistemą kovai su diskriminacija dėl lyties ir užtikrinti lygias galimybes naudotis prekėmis bei paslaugomis ir tiekti prekes bei teikti paslaugas, siekiama valstybėse narėse įgyvendinti vienodo požiūrio į vyrus ir moteris principą. Direktyvoje nurodoma, kad vyrų ir moterų lygybės principas yra vienas iš Europos Sąjungos pagrindinių principų.

Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintas pamatinis lygybės principas. Konstitucijos 29 straipsnyje skelbiama, jog įstatymui, teismui ir kitoms valstybės institucijoms ar pareigūnams visi asmenys yra lygūs, žmogaus teisių negalima varžyti ir teikti jam privilegijų dėl jo lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų pagrindu. Aiškindamas Konstitucijos 29 straipsnio nuostatas, Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad konstitucinis visų asmenų lygybės principas, kurio turi būti laikomasi ir leidžiant įstatymus, ir juos taikant, ir vykdant teisingumą, įpareigoja vienodus faktus teisiškai vertinti vienodai ir draudžia iš esmės tokius pat faktus savavališkai vertinti skirtingai, kad konstitucinis visų asmenų lygybės principas reiškia žmogaus prigimtine teisę būti traktuojamam vienodai su kitais, įtvirtina formalią visų asmenų lygybę, taip pat kad asmenys negali būti diskriminuojami arba kad jiems negali būti teikiama privilegijų (Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimas). Asmenų lygybės principas iš esmės reiškia diskriminacijos draudimą, o diskriminacija dažniausiai suprantama kaip žmogaus teisių varžymas ar tam tikrų privilegijų teikimas, atsižvelgiant į lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų požymius (Konstitucinio Teismo 1998 m. lapkričio 11 d. nutarimas). Konstitucinis visų asmenų lygybės įstatymui principas būtų pažeistas, jeigu tam tikra grupė asmenų, kuriems yra skiriama teisės norma, palyginti su kitais tos pačios normos adresatais, būtų kitaip traktuojama, nors tarp tų grupių nėra tokio pobūdžio ir tokios apimties skirtumų, kad toks nevienodas traktavimas būtų objektyviai pateisinamas (Konstitucinio Teismo 1996 m. lapkričio 20 d. ir 2003 m. gruodžio 30 d. nutarimai).

Lygių galimybių įstatymo 1 straipsnyje nustatyta, jog šio įstatymo paskirtis – užtikrinti, kad būtų įgyvendintos Lietuvos Respublikos Konstitucijos 29 straipsnio nuostatos, įtvirtinančios asmenų lygybę ir draudimą varžyti žmogaus teises ir teikti jam privilegijas lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų pagrindu. Taip pat šiuo įstatymu siekiama, kad būtų įgyvendintos ir Europos Sąjungos teisės aktų, nurodytų šio įstatymo priede, kitų tarptautinių sutarčių nuostatos. Taigi, Konstitucijoje įtvirtintos asmenų lygybę reglamentuojančios pagrindinės nuostatos yra perkeltos į Lygių galimybių įstatymą, kuris draudžia diskriminaciją šio įstatymo taikymo srityje ne tik dėl konstitucinių nediskriminavimo pagrindų, bet ir dėl kitų žmogaus tapatybės požymių arba priskiriamų savybių, kurios yra įtvirtintos Lygių galimybių įstatyme.

Lygių galimybių įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje diskriminacija apibrėžiama kaip tiesioginė ar netiesioginė diskriminacija, priekabiavimas, nurodymas diskriminuoti dėl lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos. Tiesioginė diskriminacija pagal Lygių galimybių įstatymo 2 straipsnio 9 dalį laikomas elgesys su asmeniu, kai dėl pirmiau išvardintų pagrindų asmeniui taikomos mažiau palankios sąlygos, negu panašiomis aplinkybėmis yra, buvo ar būtų taikomos kitam asmeniui. Analogiškos nuostatos numatytos atitinkamose Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 2 straipsnio 1 ir 9 dalyse.

Nagrinėjamu atveju nustatyta, kad 2018 m. gruodžio 7–14 dienomis vykusios akcijos metu pirmiesiems 300 asmenų, kurie pirkė konferencijos „LOGIN“ bilietus (tiek „Standard Pass“, tiek „Premium Pass“), buvo suteikiamas „Diversity Pass“ nemokamas bilietas. Nemokamai gautu „Diversity Pass“ bilietu gali pasinaudoti išskirtinai moterys. Pagal interneto tinklalapyje www.login.lt publikuojamą informaciją, „Diversity Pass“ bilietas prilyginamas įprastiniam „Standard Pass“. Bendrovė dovanodama kvietimą moterims suteikia galimybę pačiam pirkėjui pasirinkti, ką ji arba jis nori pasikviesti eiti drauge į renginį – draugę, kolegę, seserį ar kitą moterį, kuriai pirkėjo / -s nuomone, Konferencijos turinys galėtų būti įdomus.

Bendrovė pažymėjo, kad analizuodama kelerių paskutinių metų Konferencijos auditorijos statistiką bei užsienio tyrimus apie lyčių lygybę technologijų sektoriuje, pastebėjo, jog dalyvių vyrų procentas yra žymiai didesnis negu dalyvių moterų. Lietuvos įmonėse šiame sektoriuje taip pat dominuoja vyrai. Bendrovė pabrėžė, kad pripažįsta visų asmenų lygias teises, o „Diversity Pass“ iniciatyva siekiama prisidėti prie jau vykstančių dialogų apie lyčių atskirties technologijų srityje mažinimą, neutralaus (lyčių požiūriu) darbo vertinimo ir atlyginimų siekio, aktyvesnės moterų integracijos technologijų srityje, kuri globaliu požiūriu yra itin vyriška. Bendrovė rėmėsi Europos lyčių lygybės instituto (EIGE) duomenimis, pagal kuriuos prognozuojama, kad spartus lyčių atskirties mažinimas gamtos, technologijų, inžinerijos, matematikos mokslų srityse gali turėti itin reikšmingą poveikį Europos Sąjungos ekonomikai – skaičiuojama, kad iki 2050 m. bendrasis vidaus produktas

vienam gyventojui papildomai išaugtų 3 procentais, būtų sukurta papildomų 1,2 milijono darbo vietų. Pagal turimus duomenis, Lietuvoje 74 procentai merginų domisi karjeros galimybėmis technologijų srityje, 28 procentai iš jų įgyja su šiuo sektoriumi susijusį išsilavinimą, 25 procentai baigusiųjų pradeda dirbti šioje srityje, tačiau laikui bėgant net 41 procentas iš jų nusprendžia keisti karjerą.

Planuojama 2019 metais Konferencijoje daugiau dėmesio skirti moterų lygybės versle klausimams (bus atskiros pranešimų šiomis temomis sesijos), siekiama, kad ne mažiau 40 procentų Konferencijos pranešėjų būtų moterys. „Diversity Pass“ bilietų iniciatyva yra tik dalis planuojamos temos įgyvendinimo Konferencijos metu.

Pabrėžtina, kad, remiantis Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 7 straipsnio 3 punkto nuostatomis, prekių pardavėjas, gamintojas ar paslaugų teikėjas, įgyvendindamas moterų ir vyrų lygias teises, privalo užtikrinti vienodas sąlygas įsigyti prekes ir paslaugas bei jomis naudotis nediskriminuojant asmenų dėl lyties, įskaitant mažiau palankų požiūrį į moteris dėl nėštumo ir gimdymo bei vaiko žindymo, išskyrus šio įstatymo 10 straipsnio 8 punkte nurodytą atvejį. Remiantis Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 13 straipsnio 4 punkto nuostatomis, prekių pardavėjo, gamintojo ar paslaugų teikėjo veiksmai pripažįstami pažeidžiantys moterų ir vyrų lygias teises, jeigu dėl asmens lyties, įskaitant mažiau palankų požiūrį į moteris dėl nėštumo ir gimdymo bei vaiko žindymo, sudaromos nevienodos sąlygos įsigyti prekes ir paslaugas bei jomis naudotis, išskyrus šio įstatymo 10 straipsnio 8 punkte nurodytą atvejį.

Nagrinėjamu atveju visi asmenys (nepriklausomai nuo jų lyties), 2018 m. gruodžio 7–14 dienomis pirkę Konferencijos bilietą, jeigu pateko tarp pirmųjų trijų šimtų pirkusiųjų, papildomai gavo „Diversity Pass“ nemokamą bilietą, su kuriuo į renginį galės patekti išskirtinai tik moterys. Taigi, šiuo atveju įsigyti paslaugų bilietą (į konferenciją „LOGIN“) galėjo abiejų lyčių asmenys, bet pasinaudoti suteikiamu nemokamu bilietu („Diversity Pass“) gali tik moterys. Atsižvelgiant į tai darytina išvada, kad sudaromos nevienodos sąlygos vyrams ir moterims pasinaudoti gautu nemokamu bilietu ir patekti į renginį (gauti Konferencijos paslaugas) – „Diversity Pass“ nemokamu bilietu gali pasinaudoti tik moterys.

Remiantis Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 10 straipsnio 8 punkto nuostatomis, moterų ir vyrų lygių teisių pažeidimu laikomi bet kokie veiksmai ar kitoks elgesys, kuriais asmuo diskriminuojamas dėl lyties, išskyrus atvejus, kai prekių pardavimą ar paslaugų teikimą vien tik ar visų pirma vienos lyties asmenims pateisina teisėtas tikslas, o šio tikslo siekiama tinkamomis ir būtinomis priemonėmis.

Taip pat pažymėtina, kad, remiantis Europos Sąjungos Tarybos 2004 m. gruodžio 13 d. direktyva 2004/113/EB, įgyvendinančia vienodo požiūrio į moteris ir vyrus principą dėl galimybės naudotis prekėmis bei paslaugomis ir prekių tiekimo bei paslaugų teikimo, preambulės 16 punkto nuostatomis, skirtingo požiūrio taikymas gali būti priimtinas tik tuo atveju, jeigu jį pateisina teisėtas

tikslas. Teisėtas tikslas gali būti, pavyzdžiui, asmenų, nukentėjusių nuo susijusio su lytimi smurto, apsauga (tokiais atvejais kaip vienos lyties asmenims skirtų prieglaudų steigimas), privatumo ir padomumo sumetimais (tais atvejais, kai vienas asmuo apgyvendina kitą asmenį tam tikroje savo namų dalyje), lyčių lygybės arba vyrų ar moterų interesų skatinimas (pavyzdžiui, vienos lyties asmenų savanoriškos institucijos), laisvė jungtis į asociacijas (vienos lyties asmenų privačių klubų atveju) ir sportinės veiklos organizavimas (pavyzdžiui, sporto renginiai, kuriuose dalyvauja vienos lyties asmenys). Tačiau bet koks apribojimas turėtų būti tinkamas ir būtinas, laikantis kriterijų, nustatytų pagal Europos Bendrijų Teisingumo Teismo teisminę praktiką.

Atsižvelgiant į pirmiau pateiktą teisinį reglamentavimą, siekiant nustatyti, ar paslaugų teikimas (nemokamo bilieto pateikti į Konferenciją suteikimas) vien tik moterims yra pagrįstas, būtina nustatyti tokios išskirtinės galimybės teisėtą tikslą, kurio būtų siekiama tinkamomis ir būtinomis priemonėmis.

Bendrovė pažymėjo, kad, atsižvelgiant į lyčių lygybės technologijų sektoriuje problematiką, t. y., mažesnę moterų dalyvavimą tiek Konferencijoje, tiek moterų, dirbančių informacinių ir komunikacinių technologijų sektoriuje, skaičių, savo „Diversity“ iniciatyva siekė prisidėti prie jau vykstančių dialogų apie lyčių atskirties technologijų srityje mažinimą, neutralaus (lyčių požiūriu) darbo vertinimo ir atlyginimo siekio, skatinti aktyvesnę moterų integraciją į technologijų sritį, kuri globaliu požiūriu vis dar yra itin vyriška. Manytina, kad toks tikslas (prisidėti prie dialogo apie lyčių atskirties mažinimą, skatinti moterų integraciją šiame sektoriuje), ypatingai atsižvelgiant į direktyvos 2004/113/EB preambulės 16 punkte pateiktą teisėto tikslo pavyzdį (lyčių lygybės arba vyrų ar moterų interesų skatinimas), laikytinas teisėtu.

Vertinant, ar teisėto tikslo yra siekiama tinkamomis ir būtinomis priemonėmis, svarbu nustatyti, ar taikomomis priemonėmis įmanoma pasiekti siekiamo tikslo (tinkamumas) ir ar tokių priemonių būtina imtis siekiant pasiekti numatytą tikslą (būtinumas). Taip pat svarbu įvertinti taikomų priemonių proporcingumą siaurąja prasme – ar taikoma priemonė iš esmės nėra ribojamos kitų asmenų teisės, t. y., ar nėra asmenų teisės ribojamos labiau, negu yra būtina pasiekti teisėtą ir visuotinai reikšmingą tikslą.

Nagrinėjamu atveju siekiamas tikslas – lyčių lygybė ir didesnis moterų įsitraukimas į informacinių ir komunikacinių technologijų sektorių, o šiam tikslui pasiekti taikoma priemonė – 300 „Diversity Pass“ nemokamų bilietų, su kuriais išskirtinai moterys galės patekti į Konferenciją. Bendrovės atsakyme nėra aiškiai apibrėžta, kaip būtent nemokamų bilietų suteikimas moterims ir moterų dalyvavimas Konferencijoje pagerins lyčių lygybės situaciją informacinių ir komunikacinių technologijų sektoriuje. Bendrovė pabrėžė, kad 2019 metų Konferencijos viena iš pagrindinių temų bus moterų lygybė versle ir tam bus skirtos atskiros pranešimų sesijos. Taigi, yra žinoma, kad Konferencijos metu bus aptariamos su siekiamu tikslu susijusios temos. Šiuo metu nėra žinoma, ar

moterų dalyvavimas Konferencijoje (vienkartiniame renginyje, kuriame bus kalbama apie egzistuojančią lyčių lygybės problemą) padidins informacinių ir komunikacinių technologijų sektoriuje dirbančių moterų skaičių, tačiau tikėtina, kad kai kurios Konferencijos dalyvės išties galėtų susidomėti mokslu ir darbu technologijų sektoriuje.

Atkreiptinas dėmesys, jog nagrinėjamu atveju nėra aiškiai apibrėžta ir nustatyta pasirinktos priemonės (nemokamų bilietų suteikimo) tikslinė grupė. Nemokamas bilietas yra suteikiamas „Standard Pass“ ir „Premium Pass“ pirkusiems asmenims, o ne karjeros šioje srityje siekiančioms (arba galinčioms siekti) moterims. Be to, pirmieji 300 Konferencijos bilietų pirkėjų savo nuožiūra gali nuspręsti – pasinaudoti „Diversity Pass“ suteikta privilegija ar ne. Taigi, tokia nemokamų bilietų paskirstymo tvarka negarantuoja, kad Konferencijoje dalyvaus moterys, kurioms iš esmės Konferencijos turinys yra aktualus ir būtų naudingas siekiant karjeros informacinių ir komunikacinių technologijų sektoriuje. Svarbu pastebėti, jog „Diversity Pass“ nemokamais bilietais rezervuojant dalį Konferencijos vietų, kurios gali likti ir neužimtos, apribojama galimybė bilietus į šias vietas įsigyti tiek vyrams, tiek moterims, kuriems Konferencija gali būti išties aktuali ir svarbi. Darytina išvada, kad prielaida, jog priemonė, kurios metu papildomas nemokamas bilietas suteikiamas ne moterims, siekiančioms (arba objektyviai galinčioms siekti) karjeros šiame sektoriuje, bet įprastinius bilietus perkantiems asmenims, kurie turi patys nuspręsti, kam atiduoti bilietą, įgyvendintų iškeltą tikslą ir pritrauktų į technologijų sektorių motyvuotas moteris, laikytina nepagrįsta.

Kaip minėta pirmiau, vertinant taikomos priemonės būtinumą, turi būti aiškinamasi, ar siekiamo tikslo negalima pasiekti pasitelkus alternatyvias priemones, kurios mažesniu mastu apribotų asmens teisę nei taikoma priemonė. Atsižvelgiant į tai, kad taikomos priemonės tinkamumas yra abejotinas, t. y., nėra aišku, kad taikoma priemone tikrai įmanoma pasiekti numatytą tikslą („Diversity Pass“ nemokamas bilietas (-ai) gali būti nepanaudotas (-i), taip pat nebūtinai atitekti moteriai (-ims), kuriai (-ioms) dalyvavimas Konferencijoje tikrai svarbus), manytina, kad nagrinėjamoje situacijoje galėtų būti taikomos kitos priemonės, labiau nukreiptos į motyvuotas moteris, kurioms dalyvavimas Konferencijoje atneštų neabejotinos naudos. Darytina išvada, kad, siekiant pritraukti daugiau moterų dirbti technologijų sektoriuje, nemokamų bilietų suteikimas į Konferenciją negali būti laikomas būtina priemone pasiekti tokį tikslą.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, manytina, kad papildomų bilietų, su kuriais į renginį galėtų patekti tik moterys, suteikimas negali būti pateisinamas remiantis Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 10 straipsnio 8 punkto nuostatomis, nes siekiant teisėto tikslo minėta priemonė negali būti laikoma tinkama ir būtina.

Darytina išvada, kad Bendrovė, 2018 m. gruodžio 7–14 dienomis perkantiems „Standard Pass“ ir „Premium Pass“ bilietus nemokamai suteikdama papildomą bilietą („Diversity Pass“), su kuriuo į renginį galės patekti tik moterys, nesudarė vienodų sąlygų vyrams ir moterims patekti į

Konferenciją bei pasinaudoti teikiamomis paslaugomis. Tokiais veiksmais vyrai pateko į mažiau palankią padėtį nei moterys, taigi, Bendrovė diskriminavo asmenis pagal jų lytį, vadinasi, padarė Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 13 straipsnio 4 punkte numatytą pažeidimą.

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, bei vadovaudamasi Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 19 straipsnio 3 dalimi, Lygių galimybių įstatymo 17 straipsniu, 29 straipsnio 2 dalies 2 punktu bei 30 straipsnio 3 dalimi,

Lygių galimybių kontrolierė

n u s p r e n d ž i a:

1. Siūlyti Bendrovei, siekiant teisėto tikslo – informacinių technologijų srityje mažinti profesinę segregaciją lyties pagrindu, pasirinkti kitas šio tikslo siekimo priemones, neribojančias asmenų lygių galimybių pasinaudoti teikiamomis paslaugomis.

2. Įpareigoti Bendrovės vadovą išnagrinėti lygių galimybių kontrolierės sprendimą ir apie nagrinėjimo rezultatus bei sprendimo vykdymo eigą informuoti Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybą per 30 dienų nuo sprendimo gavimo dienos.

3. Su sprendimu supažindinti Pareiškėją ir Bendrovę.

Sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka Lietuvos administracinių ginčų komisijai (Vilniaus g. 27, 01402 Vilnius) arba apygardos administraciniam teismui.

Lygių galimybių kontrolierė

Agneta Skardžiuvienė